

TALOUSARVIOALOITE 1106/2009 vp

Määrärahan osoittaminen yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen

Eduskunnalle

Suomessa toimii tällä hetkellä kuusi yhteisöradioiksi luokiteltavaa radioasemaa: Radio Moreeni Tampereella, Radio Robin Hood Turussa, Helsingin Lähiradio Helsingissä, Radio Pro Torniossa, Radio Inari Inarissa ja Radio Iniö Turun saaristossa. Uusia yhteisöradioita on niin ikään syntymässä. Kansalaismedia, yhteisöradiot, "median kolmas sektori" tekee laajemmin tuloaan myös meille. Suomessa yhteisöradiot toimivat kaupallisten radioiden rinnalla samanlaisten toimilupaehtojen alaisina, toisin kuin monissa EU-maissa, joissa ei-kaupallisten yhteisöradioiden erityinen luonne on tunnustettu lainsäädännössä ja valtioiden tukipolitiikassa. Esim. Ranskassa toimii n. 600 vapaata yhteisöradiota, jotka saavat tukea kansallisesta viestinnän tukirahastosta. Saksan liittotasavallassa on olemassa säännöllinen yhteisömedian taloudellinen tuki, samoin Englannissa. Myös muissa pohjoismaissa valtiot tukevat yhteisöradioita merkittävästi.

Suomessa yhteisöradiot toimivat niukoin taloudellisin resurssein. Liikenne- ja viestintäministeriö ei ole tukenut yhteisöradioita. Keväällä 2008 ministeriö jakoi "Viestintäyhteisöjen tukea", mutta yksikään suomalaisista yhteisöradioista ei tukea saanut, ei myöskään yhteisöradioiden valtakunnallinen etujärjestö, Suomen yhteisöradioiden liitto. Tuki kohdennettiin pääasiassa kahdelle sosiaalialan valtakunnalliselle järjestölle, ei viestintäyhteisöille.

Suomalaiset yhteisöradiot toimivat pääasiassa kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisten ohjelmantekijöiden voimin. Yhteisöradioiden sisällön tar-

jonta ja lähetysformaatti (puheohjelmat, toimitetut musiikkiohjelmat, maahanmuuttajia palvelevat eri kielillä lähetetyt ohjelmat jne.) eivät sovellu mainonnan kaupallisiin intresseihin. Siksi yhteisöradiot eivät voi tukeutua mainostuloihin.

Yhteisöradioilla on Suomessa merkittävä asema myös mediakoulutuksessa ja maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Euroopan parlamentti on päätöslauselmaansa "Kansalaismedia Euroopassa" (2008/2011(INI)) tukenut viestinnän monimuotoisuuden kehittämistä. Päätöslauselmassa todetaan, "että markkinoihin ja teknologiaan liittyvä kehitys voi sääntelemättömänä johtaa kaupallisten tiedotusvälineiden alalla vaarallisiin keskitymiin ja vaarantaa moniarvoisuuden, demokratian ja kulttuurisen monimuotoisuuden". Parlamentti "pyytää komissiota ja jäsenvaltioita takamaan tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja varmistamaan, että tiedotusvälineet säilyvät kaikissa jäsenmaissa vapaina ja monimuotoisina".

"Euroopan parlamentti huomauttaa, että kansalaismedian pitää olla laadukasta voidakseen hyödyntää mahdollisuutensa ja korostaa, että ilman asianmukaista rahoitusta hyvä laatu ei ole mahdollinen; huomauttaa, että kansalaismedian taloudelliset varat vaihtelevat paljon mutta ovat yleensä melko niukat ja myöntää, että lisärahoitus ja digitaaliset mukautukset voisivat antaa kansalaismedialle mahdollisuuden laajentaa informaatioprofiiliaan ja tarjota uusia, elintärkeitä palveluja, jotka tuovat lisäarvoa nykyisiin analogisiin tuotteisiin;

— Parlamentti huomauttaa, että sektorilta puuttuu sen tarvitsema tuki, jotta se voisi tehdä erityisponnisteluja edustuksensa parantamiseksi ja ollakseen yhteydessä Euroopan unioniin ja kansallisiin päättäjiin.

— Parlamentti kannustaa jäsenvaltioita tunnistamaan oikeudellisesti kansalaismedian erillisenä ryhmänä kaupallisten ja julkisten tiedotusvälineiden rinnalla siellä, missä tämä tunnustus yhä puuttuu.

— Parlamentti pyytää jäsenvaltioilta aktiivisempaa tukea kansalaismedialle tiedotusvälineiden moniarvoisuuden varmistamiseksi."

Myös komission valkoisen kirjan keskeisiä viestintäpolitiikkaa ohjaavia arvoja ovat: oikeus tie-

toon, oikeus ilmaisuvapauteen, osallisuus, moniarvoisuus ja osallistuminen. Näitä periaatteita vapaat, ei-kaupalliset yhteisöradiot pyrkivät toiminnassaan edistämään. Yhteisömedia/kansalaismedia tavoittaa myös ryhmiä ja yhteisöjä, joita traditionaalinen kaupallinen tai julkinen media ei tavoita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon luvun 31.40 uudelle momentille 400 000 euroa yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Jyrki Yrttiaho /vas
Markus Mustajärvi /vas
Veijo Puhjo /vas
Annika Lapintie /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kangas /vas
Paavo Arhinmäki /vas

Jaakko Laakso /vas
Merja Kyllönen /vas
Minna Sirnö /vas
Mikko Kuoppa /vas
Matti Kauppila /vas
Kari Uotila /vas